Arts & Business Cymru

Canllawiau CultureStep 2026/27

Rhaglen wedi ei gyllido gan **Hodge Foundation** a **Moondance Foundation**, mae CultureStep wedi ei gynllunio i annog nawdd newydd ac i ddatblygu ymgysylltiadau busnes sefydledig â'r celfyddydau.

Trwy CultureStep, mae C&B Cymru yn buddsoddi mewn partneriaethau arloesol o bob math rhwng y ddau sector, gan gyfoethogi prosiectau a chynyddu eu heffeithiolrwydd yn y tymor hir.

Blaenoriaethau a Meini Prawf

Rhaid defnyddio buddsoddiad CultureStep i gryfhau a datblygu'r berthynas rhwng y busnes a phartneriaid celfyddydol, drwy weithgarwch celfyddydol. Rhaid i bob prosiect hefyd fod o fudd i unigolion sydd yn byw yng Nghymru a rhaid i brosiectau fynd i'r afael ag **o leiaf un** o'r blaenoriaethau canlynol:

- **Celf a'r Amgylchedd:** annog partneriaethau sy'n mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd, gan ddangos ymrwymiad i arfer gorau amgylcheddol tra'n cael effaith gadarnhaol ar bobl a chymunedau.
- **Celf ac Amrywiaeth:** gweithio gyda'r celfyddydau i hyrwyddo a dathlu amrywiaeth a chynhwysiant, ymgysylltu â'r rhai sy'n wynebu rhwystrau ar sail ethnigrwydd, rhyw, galluoedd corfforol, hil, credoau crefyddol neu wleidyddol a chyfeiriadedd rhywiol.
- **Celf a Gweithwyr:** annog partneriaethau sy'n cyfuno'r celfyddydau i ddatblygiad gweithwyr ac ar yr un pryd yn ysgogi amgylchedd gweithio mwy creadigol.
- **Celf ac Iechyd a Lles:** gweithio gyda'r celfyddydau i gynorthwyo lles meddyliol, emosiynol a / neu gorfforol.
- **Celf a'r Iaith Gymraeg:** annog partneriaethau sy'n dathlu ac yn hyrwyddo'r iaith, gan wneud y mwyaf o gyfleoedd i bobl a chymunedau brofi'r celfyddydau drwy'r Gymraeg.
- **Celf a Phlant:** ymgysylltu â phobl ifanc dan anfantais gymdeithasol a phobl ifanc heb gynrychiolaeth ddigonol â'r celfyddydau, gan wneud gwahaniaeth diriaethol i'w bywydau.
- **Celf a Phobl Hŷn:** ymgysylltu â phobl hŷn sy'n agored i niwed, difreintiedig ac ynysig â'r celfyddydau, gan wneud gwahaniaeth cadarnhaol i'w bywydau.
- **Celf a Threchu Tlodi:** partneru'r celfyddydau i wella bywydau pobl heb adnoddau digonol i ddarparu safon byw derbyniol sy'n eu galluogi i gymryd rhan lawn mewn cymdeithas.

Rhaid i bob prosiect ddangos:

- Amcanion busnes clir ar gyfer buddsoddi yn y celfyddydau, a fydd yn cael eu cryfhau drwy CultureStep.
- Y potensial i ddatblygu perthynas gynaliadwy glir rhwng y naill barti.
- Gwerth am arian.
- Y gallu i reoli a chyflwyno'r bartneriaeth.
- Cynlluniau priodol ar gyfer credydu a gwerthuso.

Faint y Gallaf Geisio Amdano?

Mae CultureStep yn annog cynaliadwyedd buddsoddiad busnes ac yn rhoi cymhelliant i noddwyr newydd. Gall partneriaid celfyddydol wneud cais am hyd at **£1 o fuddsoddiad CultureStep am bob £2 o fuddsoddiad gan y partner busnes** ar yr amod bod y bartneriaeth naill ai:

- ✓ Yn ei blwyddyn gyntaf
- ✓ Yn ei thair blynedd gyntaf ac mae buddsoddiad y busnes wedi aros yr un fath bob blwyddyn neu wedi cynyddu ym mlwyddyn 2 ac/neu 3, neu
- ✓ Wedi bodoli am fwy na 3 blynedd ac mae buddsoddiad y busnes wedi cynyddu o 20% o leiaf ym mlwyddyn 4

Os, ar ôl tair blynedd, mae buddsoddiad y busnes wedi aros ar yr un lefel neu wedi cynyddu o lai na 20%, uchafswm buddsoddiad CultureStep yw £1 am bob £3 a fuddsoddir gan y partner busnes.

Y lleiafswm o fuddsoddiad gan fusnes sy'n ofynnol yw £1,000.

Lleiafswm buddsoddiad CultureStep yw £500. Uchafswm y buddsoddiad trwy CultureStep yw £15,000.

Sut Mae'n Gweithio?

Neilltuir Rheolwr C&B Cymru i bawb sy'n gwneud cais i CultureStep i gynghori'r ddau bartner ar y broses. Caiff y penderfyniadau eu gwneud gan Banel CultureStep, sy'n cynnwys uwch gynrychiolwyr o fyd busnes, y celfyddydau a'r sector cyhoeddus a chaiff ei gadeirio gan Brif Weithredwr C&B Cymru. Fe gyhoeddir dyddiadau'r cyfarfodydd a therfynau amser gwneud cais ar wefan C&B Cymru – https://cab.cymru/culturestep-2/.

Unwaith i chi ddarllen y canllawiau hyn, mae'r broses o wneud cais ar gyfer CultureStep fel a ganlyn:

- ✓ Cysylltwch â C&B Cymru i gael trafodaeth gychwynnol am eich prosiect. Os ydych yn gymwys i wneud cais, bydd C&B Cymru yn e-bostio ffurflen gynnig i chi.
- ✓ Cwblhewch y ffurflen gais mewn ymgynghoriad gyda'ch partner a'i gyflwyno i C&B Cymru dros e-bost, dim hwyrach na'r dyddiad cau a gyhoeddwyd.
- ✓ Bydd C&B Cymru yn eich hysbysu am ganlyniad eich cynnig o fewn 2 ddiwrnod gwaith i gyfarfod y Panel.
- ✓ Os byddwch yn llwyddiannus, byddwch yn derbyn Amserlen a Llythyr Cynnig gan roi manylion am unrhyw amodau i'w bodloni cyn y gellir talu.

Sylwch y bydd C&B Cymru yn adolygu prosiectau fesul achos unigol. Mae penderfyniad Panel CultureStep yn derfynol. Nid oes proses ar gyfer apelio.

Taliad

Mae angen tystiolaeth o daliad gan y Partner Busnes cyn rhyddhau unrhyw fuddsoddiad CultureStep. Pe bai'r Partner Busnes yn talu mewn rhandaliadau, bydd y ganran hon yn cael ei chyfateb gan C&B Cymru, hyd at 70%, ar gyfer y rhandaliad cyntaf.

Bydd buddsoddiadau CultureStep dros £1,000 fel arfer yn cael eu rhannu'n 70% pan gyflwynir y Datganiad wedi'i lofnodi, tystiolaeth o daliad ac unrhyw amodau datganedig eraill a 30% ar ôl derbyn adroddiad gwerthuso a datganiad ariannol boddhaol.

Os yw buddsoddiad CultureStep yn llai na £1,000, gwneir taliad llawn ar ôl derbyn adroddiad gwerthuso boddhaol, prawf o daliad gan y Partner Busnes a datganiad ariannol.

Cymhwyster ac Eithriadau y Rhaglen

- ✓ Rhaid i brosiectau cymwys nodi arian busnes newydd y tu hwnt i unrhyw berthynas fasnachol sy'n bodoli rhwng y partneriaid.
- ✓ Rhaid i arian ddod o gronfeydd y busnes ei hun, nid cronfeydd trydydd parti. Ystyrir gwariant ar farchnata, cysylltiadau cyhoeddus neu hysbysebu lle mae'n cefnogi'r prosiect yn benodol.
- ✓ Dim ond os yw eu harian yn deillio o weithgareddau busnes y mae Ymddiriedolaethau a Sefydliadau yn gymwys.
- ✓ Gall partneriaid celfyddydol wneud cais i CultureStep am hyd at 12 mis ar ôl i fusnes fuddsoddi yn ei waith.
- ✓ Dim ond yng nghost pris nwyddau, tocynnau a gwasanaethau sy'n cael eu prynu ar gyfer prosiect y gall C&B Cymru fuddsoddi. Os caiff tocynnau eu hariannu ar gyfer y rhai sy'n cymryd rhan yn y prosiect, bydd angen strategaeth i sicrhau eu bod yn manteisio arnynt. Efallai y bydd angen tystiolaeth o dderbynebau tocynnau / data swyddfa docynnau cyn rhyddhau arian.

Ni all CultureStep fuddsoddi mewn:

- Costau ôl-weithredol.
- Cyflogau staff. Fodd bynnag, mae cost cyflogi staff llawrydd i gyflwyno gweithgaredd celfyddydol yn gymwys.
- Digwyddiadau cymdeithasol, partïon a chostau arlwyo.

Arts & Business Cymru

Buddsoddiadau Mewn Nwyddau

Gall buddsoddiad mewn nwyddau gael ei gynnwys mewn prosiect fel elfen o gyfraniad y busnes.

Bydd y panel yn ystyried partneriaethau sy'n cynnwys 100% o fuddsoddiad mewn nwyddau ond mae rhaid i gynigion o'r fath ddangos cost gwirioneddol i'r busnes.

Sylwch, nid yw amser staff busnes i gymryd rhan mewn prosiect yn gymwys fel buddsoddiad mewn nwyddau.

Buddsoddiad Mewn Nwyddau wedi'i Gynnwys

- ✓ Gwasanaethau proffesiynol a ddarperir i gynorthwyo’r prosiect e.e. Cyfreithiol neu Gyfrifeg.
- ✓ Cynhyrchion a roddwyd i gynorthwyo'r prosiect.
- ✓ Refeniw a gollir yn sgil cyfraniadau a wneir at y prosiect, e.e. lleoliadau yn cael eu rhentu.
- ✓ Addasu adeiladau neu ddarparu mannau neu gyfleusterau.

Cyfyngiadau ar y Partner Celfyddydol

- ✓ Mae CultureStep yn agored i aelodau celfyddydol C&B Cymru yn unig.
- ✓ Dylai sefydliadau fod naill ai’n elusen gofrestredig neu’n sefydliad a sefydlwyd yn gyfreithiol fel cwmni dosbarthu di-elw. Bydd sefydliadau celfyddydol masnachol yn cael eu hasesu fesul achos unigol.
- ✓ Gall artistiaid unigol fod yn gymwys lle maent yn aelodau o gymdeithasau proffesiynol perthnasol neu yn gallu cyflwyno enwau 2 ganolwr. Gall C&B Cymru ofyn am argymhelliad Cyngor Celfyddydau Cymru.

Cyfyngiad Daearyddol

Gall CultureStep fuddsoddi mewn partneriaid celfyddydol y tu allan i Gymru, cyn belled â bod y gweithgaredd hwnnw o fudd uniongyrchol i bobl Cymru.

Cyfyngiadau’r Rhaglen

Gall partner celfyddydol neu fusnes wneud cais i CultureStep hyd at 3 gwaith mewn un flwyddyn ariannol ar gyfer prosiectau ar wahân, ar yr amod nad yw’r buddsoddiad cyfan gan C&B Cymru yn fwy na £15,000.

Ceisiadau Cydamserol

Ni all unrhyw sefydliad wneud cais am fuddsoddiad C&B Cymru fel y partner celfyddydol a busnes yr un pryd.

TAW

Os bydd derbynnydd CultureStep yn darparu gwasanaethau sy'n destun TAW mewnbwn, ni fydd unrhyw arian ychwanegol yn cael ei ddarparu gan C&B Cymru. Pan fydd busnes yn cael budd-daliadau nawdd ar gyfer eu buddsoddiad ystyrir bod hyn yn gyfnewid gwasanaethau ac felly mae TAW yn daladwy gan y busnes.

Mae CultureStep yn grant nad yw'n ddarostyngedig i TAW allbwn.

Dilysrwydd Cynnig

Oni bai y cytunir yn wahanol gyda C&B Cymru, mae’n rhaid i bob derbynnydd:

- ✓ Llofnodi a dychwelyd yr amserlen o fewn 1 mis o’i roddi, a dechrau’r prosiect o fewn 6 mis wedi hynny.
- ✓ Cwblhau’r prosiect o fewn 6 mis o’r dyddiad gorffen cytunedig, o fewn ffrâm amser o 18 mis.
- ✓ Dychwelyd y gwerthusiad ac adroddiadau ariannol terfynol i C&B Cymru o fewn 3 mis i ddiwedd y prosiect.

Bydd prosiectau sy’n methu â chydymffurfio â’r amser a gytunwyd yn colli eu hawl i’w buddsoddiadau olaf. Mae C&B Cymru yn cadw’r hawl i dynnu buddsoddiadau yn ôl, neu gofyn am ad-daliad, yn gyfan neu yn rannol.

Arweiniad Credydu Buddsoddiad

Mae'n amod buddsoddi bod yr holl dderbynwyr yn cydnabod cefnogaeth CultureStep yn gyhoeddus, yn ogystal â chefnogaeth y partner(iaid) busnes. Anfonir canllawiau at ymgeiswyr a gall C&B Cymru roi cyngor ar y ffordd orau o wneud hyn.

Arts & Business Cymru

Adrodd Ariannol a Gwerthusiad
Mae'n rhaid i holl dderbynwyr CultureStep baratoi adroddiadau gwerthuso ac ariannol manwl yn nodi sut y defnyddir y buddsoddiad ac unrhyw wybodaeth arall a ofynir yn rhesymol gan C&B Cymru. Bydd canllawiau yn cael eu hanfon at ymgeiswyr gyda'r ffurflen gynnig. Gellir wneud cais i dalu cost gwerthusiad fel rhan o gynnig.

Ni fydd C&B Cymru yn edrych yn ffafriol ar sefydliadau / unigolion sydd wedi derbyn buddsoddiad o'r blaen ac wedi methu cynhyrchu adroddiad gwerthuso priodol.

Recordio Prosiectau
Dylai prosiectau CultureStep gael eu dogfennu yn weledol (e.e. ffotograffiaeth, film ayyb) a'i rhannu gyda C&B Cymru fel y gall etifeddiaeth barhaol gael ei greu.

Gwobrau Celfyddydau & Busnes Cymru
Disgwylir i'r partner celfyddydol o bob buddsoddiad CultureStep gyflwyno enwebiad ar gyfer Gwobrau C&B Cymru, ar yr amod bod pob parti yn ystyried bod y prosiect yn llwyddiannus. Ni fydd C&B Cymru yn edrych yn ffafriol ar sefydliadau celfyddydol / artistiaid sydd wedi derbyn buddsoddiad yn flaenorol ac wedi methu ag enwebu.